

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	UNIVERSITETI I PRISHTINËS FAKULTETI FILOZOFIK Departamenti i Shkencës Politike
Titulli i lëndës:	Politika Botërore
Niveli:	Bachelor (BA)
Statusi lëndës:	E obligueshme
Viti i studimeve:	III
Numri i orëve në javë:	2+1
Vlera në kredi – ECTS:	5
Koha / lokacioni:	Ligjëratat: të hëneve 13:30 – 15:00, Salla 302. Ushtrimet: të enjteve 15:15 – 16:00, Salla 201. Secili student DUHET të bëhet pjesë e Google-Class , platformë e cila do të shërbej për shkëmbime të materjaleve, njoftime, dorzim të detyrave etj. Kodi i klasës është: yevbf6p
Mësimdhënësit e lëndës:	Prof. Arben Hajrullahu MA. Asst. Leonora Bajrami
Detajet kontaktuese:	arben.hajrullahu@uni-pr.edu leonora.bajrami@uni-pr.edu
Përshkrimi i lëndës:	<p>Në kuadër të lëndës Politika Botërore do të analizohen fenomene dhe procese në kontekst të krijimit të shtetit ligjorë dhe proceset integruese prej themelimit të shtetit modern deri më sot në kohën e (post-) globalizimit. Pas një pasqyre hyrëse mbi konceptet dhe teoritë kyçe, origjinën e shtetit modern si dhe pas diskutimeve mbi zhvillimet më me rëndësi në rrafshin global gjatë shekullit XX, ne do të fokusohemi në zhvillimet bashkëkohore gjatë shekullit XXI siç janë fenomenet e konflikteve, (des-)integritit, globalizmit dhe të ardhmen e rendit botëror. Lënda Politika Botërore është e strukturuar në tri pjesë si në vijim:</p> <p><u>Pjesa I:</u> Hyrje në zhvillimet politike në rrafshin global; Formimi i shteteve moderne; Konceptet, teoritë dhe qasjet kyçe në studimin e politikës botërore; Nivelet e analizës; Mendimi politik.</p> <p><u>Pjesa II:</u> Aktorët dhe zhvillimet kyç në politikën botërore; Siguria kombëtare dhe siguria ndërkombëtare; Lufta e Ftohtë; Identitetet dhe konfliktet; Institucionet ndërkombëtare dhe kooperimi; Fuqitë e mëdha, Unioni Evropian dhe Ballkani.</p> <p><u>Pjesa III:</u> Globalizmi; Aktorët shtetërorë dhe aktorët jo shtetërorë; E ardhmja e shteteve dhe e pushtetit; Perspektiva dhe sfida në mijëvjeçarin e ri; UN Agenda 2030 Sustainable Development Goals.</p>
Qëllimet e lëndës:	Qëllimi i kësaj lënde është që të ngritë njohuritë e përgjithshme mbi zhvillimet dhe trendet politike në rrafshin global.
Rezultatet e pritura të nxënies:	<p>Me përfundimin e lëndës studentët duhet të kenë njohuri më të thella mbi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Teoritë, metodat dhe qasjet në studimet e politikës ndërkombëtare; ✓ origjinën dhe zhvillimin e shtetit modern; ✓ rolin dhe domethënien e fenomeneve si: sovraniteti, ndërvarshmëria, konfliktet, (des-)integriti dhe globalizimi në shekullin XXI.

Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondojë me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	1	15	15
Punë praktike	/	/	/
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	15 min.	8	2
Ushtrime në teren	/	/	/
Kollokuiume, seminare	/	/	/
Detyra të shtëpisë	1	2	2
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	3	12	36
Përgatitja përfundimtare për provim	2	12	24
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuis, provim final)	1	3	3
Projektet, prezantimet, etj	1	3	13
Totali			125

Metodologjia:	Ligjërata, diskutime, ushtrime, test.																
Metodat e vlerësimit:	<ul style="list-style-type: none"> • deri në 25 pikë nga angazhim në ligjërata dhe ushtrime si dhe prezantimi në klasë i një leximi, artikulli; • deri në 25 pikë nga recension (rreth 1.000 fjalë) i librit të Joseph S. Nye, Jr., The Future of Power, New York 2011 (të dorzohet MË SË VONI deri më 27 prill 2026); • deri në 50 pikë provim përfundimtarë. <p>ME RËNDËSI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Në rast të mos përfundimit të detyrave studentët rekomandohen që të mos i paraqiten në provim përfundimtarë për deri sa të përfundohen të gjitha detyrat dhe të mbizotërohen temat e lëndës. - Më shumë se tri mungesa gjatë ligjëratave dhe ushtrimeve nota përfundimtare do të zbritet automatikisht për një shkallë. - Të gjitha detyrat e dorëzuara me shkrim duhet të jenë të faqosura siç vijon: Madhësia e shkronjave në tituj 16, nëntituj 14, tekst 12. Hapësira mes rreshtave duhet të jetë 2 (“Double Space”). - Punimet e dorëzuara duhet të respektojnë rregullat e citimit të stilit APA <p><u>Punimet që nuk respektojnë rregullat e citimit dhe faqosjes nuk pranohen!</u></p> <p>Vërejtje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vijueshmëria e rregullt në ligjërata dhe ushtrime është e obligueshme; - <u>Pikët e arritura gjatë ligjëratave dhe ushtrimeve vlejnë vetëm në afatin e parë në provimin përfundimtarë të ofruar pas ligjërata;</u> - Në rast të mospërfshirjes së suksesëshme në ligjërata dhe ushtrime nota maksimale që do të mund të arrihet në këtë lëndë do të jetë 7 (shtatë). <table border="0"> <tr> <td>Vlerësimi</td> <td>Nota përfundimtare</td> </tr> <tr> <td>90 – 100 pikë</td> <td>10 – shkëlqyeshëm</td> </tr> <tr> <td>80 – 89 pikë</td> <td>9 – shumë mirë</td> </tr> <tr> <td>70 – 79 pikë.</td> <td>8 – mirë</td> </tr> <tr> <td>60 – 69 pikë.</td> <td>7 – kënaqshëm</td> </tr> <tr> <td>50 – 59 pikë.</td> <td>6 – mjaftueshëm</td> </tr> <tr> <td>45 – 49 pikë.</td> <td>5 – pamjaftueshëm; për notën kaluese kërkohet edhe pak punë</td> </tr> <tr> <td>0 – 44 pikë</td> <td>5 – pamjaftueshëm; kërkohet edhe shumë punë për notën kaluese.</td> </tr> </table>	Vlerësimi	Nota përfundimtare	90 – 100 pikë	10 – shkëlqyeshëm	80 – 89 pikë	9 – shumë mirë	70 – 79 pikë.	8 – mirë	60 – 69 pikë.	7 – kënaqshëm	50 – 59 pikë.	6 – mjaftueshëm	45 – 49 pikë.	5 – pamjaftueshëm; për notën kaluese kërkohet edhe pak punë	0 – 44 pikë	5 – pamjaftueshëm; kërkohet edhe shumë punë për notën kaluese.
Vlerësimi	Nota përfundimtare																
90 – 100 pikë	10 – shkëlqyeshëm																
80 – 89 pikë	9 – shumë mirë																
70 – 79 pikë.	8 – mirë																
60 – 69 pikë.	7 – kënaqshëm																
50 – 59 pikë.	6 – mjaftueshëm																
45 – 49 pikë.	5 – pamjaftueshëm; për notën kaluese kërkohet edhe pak punë																
0 – 44 pikë	5 – pamjaftueshëm; kërkohet edhe shumë punë për notën kaluese.																

LITERATURA:

- Burimet e shënuara me yllëz (*) janë të përkthyer në gjuhën shqipe dhe shumica e tyre mund të gjinden në libraritë e qytetit
- Burimet e poshtëshënuara **me ngjyrë të theksuar** si dhe të gjitha materialet e diskutuara gjatë ligjëratave dhe ushtrimeve janë lexime bazë për këtë lëndë

Ash, Timothy Garton (2005): *Free World: Why a Crisis of the West Reveals the Opportunity of Our Time*. London: Penguin Books

Collier, Paul (2009): *Wars, Guns and Votes: Democracy in Dangerous Places*. Harper Collins

Fukuyama, Francis (1992): *The End of History and the Last Man*. New York: Free Press *

Fukuyama, Francis (2005): *State-Building: Governance and World Order in the 21st Century*. London: Profile Books

Fukuyama, Francis (2012): *The Origins of Political Order: From Prehuman Times to the French Revolution*. Farrar, Straus and Giroux *

Goldstein, Joshua S. and Pevehouse, Jon C. (2013): *International Relations*. Pearson Custom Library (8th edition 2008 *)

Hajrullahu, Arben (2005): *Përmbledhje materialesh dhe artikuj nga lëndët: Politika Botërore; Institucionet dhe Politikat e Unionit Evropian*, Universiteti i Prishtinës

Heywood, Andrew (2008): *Politika. Prishtinë: Brezi '81, (ff. 139-203)*

Heywood, Andrew (2011): *Global Politics*. London: Palgrave Macmillian

Huntington, Samuel (1996): *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. London: Free Press

Ikenberry, John (2020): *A World Safe for Democracy: Liberal Internationalism and the Crises of Global Order*, Yale University Press, New Haven

Kagan, Robert (2003): *Of Paradise and Power: America and Europe in the New World Order*, London: Atlantic Books

Kalevi J, Holsti (1996): *The State, War and the State of War*. Cambridge, UK.: Cambridge University Press *

Kegley W. Charles Jr (2009): *Politikat Botërore - Tendencat dhe Transformimi*, Tiranë

Kegley, Charles W. and Gregory A. Raymond (2020): *Great Powers and World Order: Patterns and Prospects*. SAGE Publications

Kissinger, Henry (1994): *Diplomacy*. New York: Touchstone Book *

Kissinger, Henry (2014): *World Order*. Penguin Books *

Marshal, Tim (2016): *Prisoners of Geography: Ten Maps That Tell You Everything You Need to Know About Global Politics* Elliot & Thompson.

Nye, Joseph S., Jr. (2011): *The Future of Power*, New York: Public Affairs

Partos, Gabriel (1993): *The World that Came in from the Cold: Perspectives from East and West on the Cold War*. London: Royal Institute of International Affairs/BBC World Service

Peterson, John (2003): *Europe and America: The prospects for partnership*. London: Routledge

Stiglitz, Joseph (2002): *Globalization and its discontents*. London: Penguin Books

Visoka Gëzim and Lemay-Hébert Nicolas (2022): [Normalization in World Politics](#), University of Michigan Press, Ann Arbor

Yergin, Daniel (2012): *The Quest: Energy, Security, and the Remaking of the Modern World*. Penguin Books

Ju ftoheni po ashtu që ti shfrytëzoni të gjitha burimet tjera kredibile që trajtojnë temat e parapara në këtë lëndë.

Në internet mund të gjeni po ashtu materiale relevante për lëndën. Në vijim disa nga adresat:

- <https://www.politicsresources.net/> (Political Science Resources)
- <http://www.psqonline.org/> (Political Science Quarterly)
- <http://www.cdt.org/> (Centre for Democracy & Technology)
- <http://www.isn.ethz.ch/> (International Security Network, The Center for Security Studies and Conflict Research)
- <https://www.cia.gov/the-world-factbook/> (CIA World Fact book)
- <https://internationalaffairsresources.com/> (Virtual Library of International Affairs Resources)
- <https://ucdp.uu.se/> (Uppsala Conflict Data Programme)
- <http://www.un.org> (UN home page)
- <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/> (UN Agenda 2030, Sustainable Development Goals)
- <http://www.nato.int> (NATO homepage)
- <http://www.iiss.org> (International Institute for Strategic Studies)
- <http://www.csis.org> (Centre for Strategic and International Studies)
CSIS Global Strategy Institute web page:
 - <http://csis.org/program/seven-revolutions> (Seven Revolutions)
- <http://europa.eu> (European Union's server)
- <http://www.fpa.org> (Foreign Policy Association)
- <http://www.foreignaffairs.com/> (Foreign Affairs)
- <http://www.lib.utexas.edu/maps/> (Map Collection)
- <https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/> (US Department of State, Country Reports on Human Rights Practices)
- <https://population.un.org/wpp/> (World Population Prospects 2022)
- <http://www.clubofrome.org/> (Club of Rome)
- <https://www.chathamhouse.org/> (Chatham House – International Affairs Think Tank)
- <https://www.cfr.org/> (Council on Foreign Relations)
- https://www.eeas.europa.eu/_en (European External Actions Service – EEAS)

DHE — Ju rekomandoj që të lexoni gazeta/revista kualitative lidhur me zhvillimet politike në botë, si p.sh.:

The Economist	http://www.economist.com
The Guardian	http://www.guardian.co.uk/
The New York Times	http://www.nytimes.com
The Times	http://www.thetimes.co.uk/
The Washington Post	http://www.washingtonpost.com

Nëse dëshironi të identifikoni lajme nga mediat në një vend te caktuar mund të shikoni në:

My Virtual Reference Desk	http://www.refdesk.com
My Virtual Newspaper	http://www.refdesk.com/paper.html

Plani i detajuar i mësimit:	
Java	Ligjërata
1	Njoftim me studentët, modalitetet teknike, qëllimi i lëndës dhe prezantimi i temave - Syllabusi
2	Aktorët dhe zhvillimet në politikën botërore: Ideja dhe zhvillimi i shtetit ligjorë. Konceptet, teoritë dhe qasjet kyçe në studimin e politikës botërore; Nivelet e analizës; Mendimi politik <u>Disa burime për temën/at:</u> - Baylis, J., Smith, S., & Owens, P. (2023). The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations. Oxford University Press. - Dryzek, J. S., Honig, B., & Phillips, A. (Eds.). (2008). The Oxford Handbook of Political Theory. Oxford Academic. - Mearsheimer, John (2001): Anarchy and the Struggle for Power. In Tragedy of Great Power Politics. New York and London: W W Norton & Company. pp 29-54. - Morgenthau, Hans (1979): Six Principles of Political Realism. In Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace , Fifth Edition, Revised. New York: Alfred A. Knopf: 4-15.
3	Paraqitje dhe krahasim i sistemeve politike dhe politikave të disa aktorëve më me rëndësi në politikën botërore: Roli i fuqive në zhvillimet rajonale e globale <u>Disa burime për temën/at:</u> - Hobbes, Thomas (1660): Leviathan. Chapters XIII-XV . - Kant, Immanuel (1795): Perpetual Peace: A Philosophical Sketch . - Snyder, Jack (2004): One World, Rival Theories . Foreign Policy No. 145 (Nov-December): 52-62.
4	Pasqyrë e zhvillimeve ndërkombëtare 1945 – 1989 dhe konfliktet pas Luftës së Dytë Botërore <u>Disa burime për temën/at:</u> - Nye, Joseph S. (2021): Soft power: the evolution of a concept, Journal of Political Power - X (George Kennan) (1947): The Sources of Soviet Conduct. Foreign Affairs Vol. 25 (4): 566-582.
5	Ndryshimet e mëdha politike rreth vitit 1989 – „lufta e civilizimeve” apo „fundi i historisë”? <u>Disa burime për temën/at:</u> - Fukuyama, Francis (1989): The End of History? The National Interest (Summer). - Huntington, Samuel P (1993): The Clash of Civilizations? Foreign Affairs. Vol. 72 (issue 3): 22-49.

6	<p>Paraqitje dhe krahasim i disa modeleve të zgjedhura në politikën e sigurisë. Teoria dhe praktika: Luftrat hibride dhe sfidat moderne të sigurisë</p> <p><u>Disa burime për temën/at:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Clausewitz, Carl von (1832): “War as an Instrument of Policy.” On War (Vom Krieg). - Fearon, James D. Rationalist Explanations for War. <i>International Organization</i>, Vol. 49, No. 3 (Summer): 379-414. - Putnam, Robert (1988): Diplomacy and Domestic Politics: The Logic of Two-Level Games. <i>International Organization</i> Vol. 42, No. 3 (Summer): 427-460. - Schelling, Thomas C. (2008): “Diplomacy of Violence.” In <i>Arms and Influence</i>. New Haven, CT: Yale University Press
7	<p>Organizatat Ndërkombëtare. Rritja e rëndësisë së organizatave (ndër-) qeveritare dhe joqeveritare: Funkcionet, roli dhe sfidat globale të zhvillimit dhe të sigurisë</p> <p><u>Disa burime për temën/at:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Axelrod, Robert and Robert O. Keohane (1985): Achieving Cooperation under Anarchy: Strategies and Institutions. <i>World Politics</i>. Vol. 38 (No. 1) (October): 226-254. - Barnett, Michael N. and Martha Finnemore (1999): The Politics, Power, and Pathologies of International Organizations. <i>International Organization</i>. Vol. 53 (No. 4) (Autumn): 699-732. - Mearsheimer, John (1994/1995): The False Promise of International Institutions. <i>International Security</i>. Vol. 19 (No. 3) (Winter): 5-49
8	<p>Globalizimi, mundësitë dhe sfidat për shtetin ligjorë dhe të drejtat universale të njeriut</p> <p><u>Disa burime për temën/at:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Donnelly, Jack (1984): Cultural Relativism and Universal Human Rights. <i>Human Rights Quarterly</i>. Vol. 6 (No. 4) (November): 400-419. - Sen, Amartya (2005): Human Rights and Capabilities. <i>Journal of Human Development</i>. Vol. 6 (No. 2) (July): 151-166.
9	<p>Terrorizmi, shtetet e brishta dhe sfidat globale: E ardhmja e (pu-)shtetit dhe e shteteve kombëtare në shekullin e 21^{të}, perspektiva dhe sfidat në mijëvjeçarin e ri</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fortna, Virginia Page (2015): Do Terrorists Win? Rebels' Use of Terrorism and Civil War Outcomes. <i>International Organization</i> Vol. 69, No. 3 (Summer): 519-556. - Ikenberry, G. John (2018): The End of Liberal International Order. <i>International Affairs</i>. Vol. 94 (No. 1): 7-23. - Mearseimer, John J (2019): Bound to Fail: The Rise and Fall of the Liberal International Order. <i>International Security</i>. Vol. 43 (no. 4) (Spring): 7-50.
10	<p>Prezantime të leximeve të përzgjedhura</p>
11	<p>Vazhdim Prezantime të leximeve të përzgjedhura</p>
12	<p>Përmbledhje dhe përsëritje e lëndës</p>

13	Diskutimet finale
14	Provim përfundimtarë
15	Diskutime individuale dhe komentime të rezultateve

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:

Plagjiatura dhe mashtrimet e tjera (përdorimi i mjeteve gjenerative për shkrimin e detyrave) që nuk janë të pajtueshme me normat etike të jetës akademike do të ndëshkohen rreptësisht.

Të gjitha punimet e dorëzuara duhet të jenë rezultat i punës suaj. Plagjiarizëm konsiderohet kopjimi i punës së bërë nga të tjerët dhe paraqitja e saj si punë e juaja.

Çdo rast i plagjiarizmit rezulton automatikisht me notë negative dhe do të pasojnë masa disiplinore që mund të shpien deri te marrja e së drejtës për të qenë student/e në Universitetin e Prishtinës.